

Utredning av barnets behov av särskilt stöd

Vägledning till förskola

Inledning

Den här vägledningen är en revidering av *Verktyg för utredning av barnets förutsättningar för utveckling och lärande*. Ändringar har gjorts utifrån de synpunkter och förslag som kom fram i utvärderingen som genomfördes i maj 2022.

Vägledningen är tänkt att vara ett stöd till förskolans hälsoteam när en utredning av barnets behov av särskilt stöd behöver göras. Vägledningen utgår från lagrum, styrdokument samt relevant litteratur vilka redovisas under Referenser.

Vägledningen syftar till att:

- ge förskolans hälsoteam stöd i genomförande och dokumentation av Utredning av barnets behov av särskilt stöd
- bidra till att öka likvärdigheten och kvalitén på utredningar i Örebro kommun

Vägledningens uppbyggnad

Utredning av barnets behov av särskilt stöd består av kartläggning, analys och bedömning. I denna vägledning förklaras hur utredningen kan genomföras, vilken ansvarsfördelning som är tänkt samt hur utredningen ska dokumenteras.

Kommungemensam mall och vägledning

I Örebro kommun är det beslutat att de kommunala förskolorna ska dokumentera *Utredning av barnets behov av särskilt stöd* i den kommungemensamma mallen. Utredningen dokumenteras i Prorenata men finns att titta i detta dokument, se bilaga 1.

Mallen för dokumentation samt denna vägledning finns på Örebro kommuns Intranät, [Prorenata - Intranät](#), samt på [Pedagog Örebro](#).

Innehåll

Inledning	2
Vägledningens uppbyggnad	2
Kommungemensam mall och vägledning	2
Utredning av barnets behov av särskilt stöd	4
Varför utreda barnets behov av särskilt stöd?	4
Utredningens olika delar	4
Ansvarsfördelning	5
<i>Ansvar i kartläggningen</i>	5
<i>Ansvar i analys och bedömning</i>	5
Kartläggning	5
<i>Tilvägagångssätt</i>	5
<i>Förskolenivå</i>	6
<i>Gruppenivå</i>	6
<i>Individnivå</i>	6
Analys och bedömning	8
<i>Dokumentera sammanfattande resonemang</i>	9
<i>Beakta barnets bästa</i>	9
<i>Bedömning av stödinsatser</i>	9
<i>Dokumentera stödinsatserna</i>	9
Referenser	10
Bilagor	11
Bilaga 1: Mall för Utredning av barnets behov av särskilt stöd	11
Bilaga 2: Handlingsplan särskilt stöd	15
Bilaga 3: Visuellt stöd för kartläggande samtal	18
<i>Förstärka genom att rita och prata</i>	18
<i>Hur gör man när det inte går att genomföra ett samtal?</i>	19

Utredning av barnets behov av särskilt stöd

En utredning av barnets behov av särskilt stöd är inte en utredning av barnet. Det är lärmiljön som barnet möter på förskolan i relation till barnets behov som ska utredas.

Varför utreda barnets behov av särskilt stöd?

Skollagen reglerar att barn som av fysiska, psykiska eller andra skäl behöver särskilt stöd i sin utveckling ska ges det stöd som deras speciella behov kräver. I Örebro kommun har det beslutats att en utredning av barnets behov av särskilt stöd ska göras för att säkerställa att de insatser som ges är relevanta och syftar till att barnet ska kunna tillgodogöra sig utbildningen. Ett barn kan vara i behov av särskilt stöd av många olika skäl så som egen sårbarhet och omständigheter i barnets livssituation.

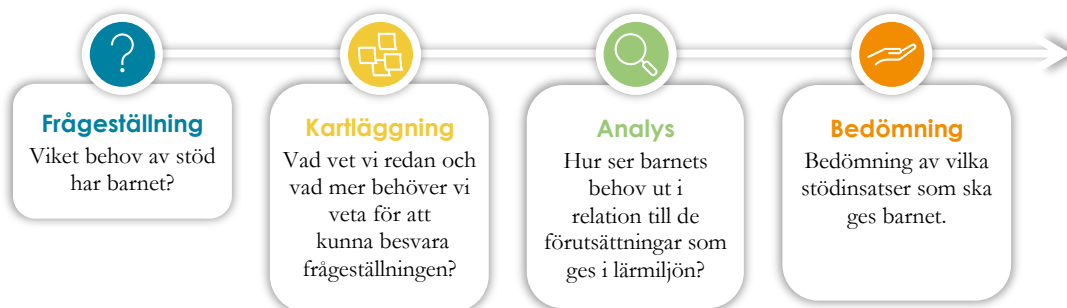
Lagen reglerar att stöd ska ges men inte att en utredning behöver göras innan stödinsatser sätts in. För att säkerställa att barn får det stöd som de har rätt till har Örebro kommun beslutat att en utredning ska göras då det framkommit uppgifter från förskolans personal, barnet eller barnets vårdnadshavare att barnet är i behov av särskilt stöd.

Utredningen ska beskriva hur förskolan arbetar och möter barnet samt vilka barnets styrkor är och hur svårigheter visar sig i lärmiljön. En utredning av barnets behov av särskilt stöd används som underlag för att kunna sätta in relevanta stödinsatser och inför skrivandet av en eventuell handlingsplan.

En utredning av barnets behov av särskilt stöd ska även göras när det tidigt finns en tanke om att barnet kan komma att vara i behov av en annan skolform som till exempel anpassade grundskolan. Utredningen blir ett underlag för att kunna visa på vilka stödinsatser förskolan har gett.

Utredningens olika delar

Utredning av barnets behov av särskilt stöd är en process som innehåller tre delar; kartläggning, analys och bedömning. I detta dokument kommer denna process att beskrivas.

Ansvarsfördelning

Det är rektor som ansvarar för att barnet får det stöd hen har rätt till samt att vårdnadshavare ges möjlighet att delta vid utformningen av stödinsatserna. Rektor ansvarar för att en utredning av barnets behov av särskilt stöd påbörjas när det framkommer att barnet är eller kan vara i behov av särskilt stöd. Vårdnadshavare ska samtycka till att en utredning av barnets behov av särskilt stöd genomförs.

Ansvar i kartläggningen

Specialpedagog ansvarar för att göra en bedömning av vad som ska kartläggas och vem eller vilka som ska bidra med information till kartläggningen. Specialpedagog ansvarar även för att sammanställa och sammanfatta den information från kartläggningen som är av vikt för utredningen.

Förskollärare ansvarar för att ha de finns aktuell dokumentation om barnets utveckling och lärande samt vilka anpassningar som redan görs för barnet på grupp- och individnivå.

Förskolans hälsoteams olika professioner kan vid behov bidra till kartläggningen. Även övriga aktörer runt barnet kan vara aktuellt att inhämta information från.

I Örebro kommun är det bestämt att barnet alltid ska ges möjlighet att få berätta om hur hen har det på förskolan och vad som barnet själv tror att hen skulle vara hjälpt av. Även barnets vårdnadshavare ska alltid ges möjlighet att uttrycka sina tankar och åsikter om barnets situation på förskolan.

Ansvar i analys och bedömning

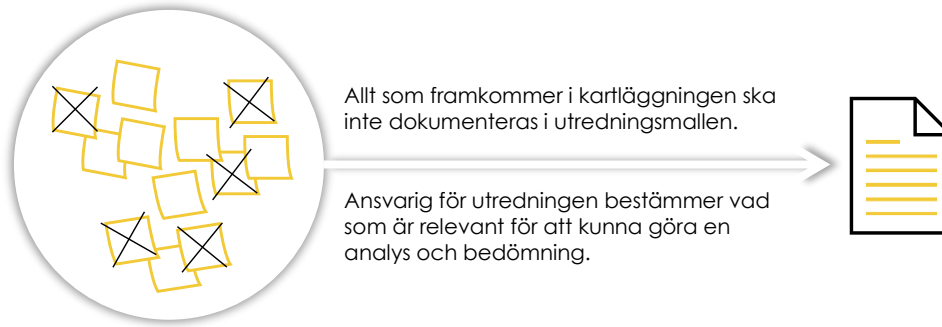
Den samlade analysen och bedömningen görs med fördel av de samlade professionerna i förskolans hälsoteam. Specialpedagog har ansvar för att analysen och bedömningen genomförs. Förskollärare och övrig personal som har bidragit till kartläggningen kan delta i analysen gällande deras respektive delar.

Kartläggning

Kartläggningen ska beskriva vilka förutsättningar som finns på förskolenivå, gruppnivå samt individnivå. Kartläggningen ska även beskriva hur dessa förutsättningar möter barnets behov idag. Förslag på hur dessa nivåer kan kartläggas hittar du längre ned i detta avsnitt.

Tillvägagångsätt

Börja med att samla in den dokumentation som redan finns på förskolenivå, gruppnivå och individnivå. Bestäm vad som är av värde för utredningen. Fundera därefter på vad som behöver undersökas ytterligare för att kunna besvara frågeställningen *Vilket behov av stöd har barnet?* Till exempel kan kartläggningen innefatta flera samtal med pedagoger, observationer av lärmiljön, kartläggning av barnets språkliga förmåga, för att nämna några.

Till sist ska den information från kartläggningen som är av vikt för utredningen sammanställas och sammanfattas i den kommungemensamma mallen för Utredning av barnets behov av särskilt stöd.

Förskolenivå

Undersök och beskriv hur förskolan arbetar med att skapa förutsättningar för alla barns utveckling och lärande. Hur ser det främjande och förebyggande arbetet ut som till exempel trygghetsarbete, värdegrundsarbete, det systematiska kvalitetsarbetet, arbetet med att skapa en tillgänglig lärmiljö, förskolans hälsoteams arbete?

Gruppenivå

Undersök och beskriv barnet i relation till den grupp som barnet tillhör. Om barnet inte är delaktigt i gruppen beskriv vilka faktorer som bidrar till detta. Beskriv även vart barnet är och vad barnet gör istället.

Undersök tillgängligheten i den pedagogiska lärmiljön, den sociala lärmiljön och den fysiska lärmiljön. Här är några förslag på frågor som du kan ta hjälp av om du vill. För ytterligare stöd kring vad som kan undersökas finns SPSM's tillgänglighetsverktyg.

- Vilka styrkor har barnet? Hur visar sig dessa?
- Vilka intressen har barnet?
- Hur delaktiga och vilket inflytande har barnen över förskolans pedagogiska innehåll och genomförande?
- Hur och vad leker barnen?
- Hur arbetar pedagogerna med att anpassa utbildningen och undervisningen utifrån de behov som finns i gruppen?
- Hur tydliggörs undervisningen visuellt?
- Hur tydliggörs förskolans dagliga rutiner visuellt?
- Hur används assisterande teknik?
- Hur används alternativ och kompletterande kommunikation?
- Hur ser relationerna ut mellan barnen? Mellan barnen och pedagogerna?
- Vilket klimat och bemötande finns i gruppen?
- Vad hindrar eller möjliggör lärande och lek i den fysiska miljön?
- Finns det buller, ljus eller annat som påverkar?

Individnivå

På individnivå ska det undersökas och beskrivas hur barnet upplever sin situation på förskolan. Barnets vårdnadshavare ska också ges möjligheten att beskriva sin syn på barnets förskolesituation.

Här ska även de anpassningar som prövats samt resultatet av dessa beskrivas. Förskollärare ska ansvara för att det finns dokumentation av barnets utveckling och lärande i relation till målen i förskolans läroplan.

Barnets närvaro kan också vara av värde att undersöka. Hur ser barnets närvaro ut? Om det finns en hög frånvaro undersök om det går att se mönster.

Barnets berättelse

Alla barn har rätt att uttrycka sin mening och höras i alla frågor som rör dem själva. För att kunna fatta beslut om vilka stödinsatser barnet behöver är det viktigt att inhämta barnets eget perspektiv på sin förskolesituation.

Vuxna på förskolan är skyldiga göra det som behövs för att det ska vara möjligt för barnet att kunna göra sin röst hörd. Som ett stöd till detta finns ett förslag på hur ett utforskande samtal kan förstärkas genom att rita och prata, se bilaga 3.

När barnet har uttryckt sina tankar och åsikter om sin förskolesituation ska FHT ta hänsyn till barnets eget perspektiv i analysen av behov och i planeringen av stödinsatser. Barnets eget perspektiv och förslag på lösningar ger ett värdefullt underlag för en mer pricksäker bedömning.

När vi har försökt inhämta barnets eget perspektiv med hjälp av visuellt stöd genom att till exempel rita och prata eller använda annat visuellt stöd men det inte var möjligt är observation av barnet ett annat alternativ. Detta kan göras genom att till exempel använda det visuella stödet, se bilaga 3. som observationsunderlag. Den vuxna utforskar då barnet utifrån de sex olika områdena genom att observera barnet i sin lärmiljö och försöker sätta sig in i barnets perspektiv. Vad tror du att barnet skulle ha berättat om hen kunde? Stödfrågorna till det visuella stödet kan användas för att bredda eller fördjupa observationen.

Områden som belyses med hjälp av det visuella stödet är:

- Det här tycker jag är roligt
- Det här är jag bra på
- Det här tycker jag är svårt
- Det här gör mig ledsen
- Det här får jag bestämma över
- Så här tycker jag om mina kompisar och pedagoger

Vårdnadshavares berättelse

Vårdnadshavare har ofta värdefull information och kunskap om barnet som kan vara till hjälp i denna utredning. Därför är det viktigt att inhämta deras upplevelse av barnets situation på förskolan.

Områden som bör belysas vårdnadshavares upplevelse av:

- hur pedagogerna ger stöd och hjälp
- relationer till pedagoger och kamrater
- delaktighet och inflytande
- barnets utveckling och lärande

Pedagogernas beskrivning av barnets utveckling och lärande

Pedagogerna ska beskriva hur barnet utveckling och lärande ser ut. Vad kan barnet i relation till målen i förskolans läroplan? Hur lär sig barnet? Hur får barnet visa vad hen kan?

Anpassningar

Beskriv vilka anpassningar som hittills har prövats. Hur har utbildningen och undervisningen anpassats utifrån de behov som barnet har? Vilket behov har anpassningen kompenserat för? Vilket resultat har anpassningen haft på barnets utveckling och lärande?

Närvaro

Beskriv hur barnets närvaro ser ut på förskolan. Finns det hög frånvaro? Vad orsakar eventuell frånvaro? Finns det mönster i barnets frånvaro?

Analys och bedömning

När kartläggningen är gjord ska det som framkommit analyseras. I analysen ska det undersökas vilka behov barnet har i lärmiljön och hur dessa behov kan tillgodoses på förskole-, grupp- och individnivå. Med andra ord ska analysen synliggöra mellanrummet mellan de förutsättningar som barnet ges och det som barnet behöver.

Det analysen ska hjälpa oss med är att försöka förstå vilka stödinsatser som barnet behöver för att fortsätta utvecklas och lära sig i enlighet med utbildningens mål. Som stöd i analysarbetet kan det vara hjälpsamt att förstå kartläggningens innehåll genom att jämföra, tolka och förklara och problematisera informationen.

Jämföra: Att jämföra innebär att söka mönster, likheter och skillnader för att kunna dra slutsatser om orsak och verkan. Vad är det som skiljer i olika situationer? Vad berättar barnet, hur ser vårdnadshavarna på situationen, hur ser förskolan på situationen, är bilderna samstämmiga? Ser vi några mönster? Har ny information framkommit som kan vara till hjälp för att förstå vad barnet behöver?

Tolka och förklara: Efter att vi jämfört den insamlade informationen ska vi tolka och förklara informationen. Hur kan vi förklara att det skiljer sig åt? Hur kan de likheter och skillnader som framkommit förstås? Om det framkommit mönster, hur kan vi förstå dem?

Problematisera: Till sist ska informationen problematiseras och kritiskt granska, hur vet vi att vi vet? Vad behöver vi ytterligare ta reda på? Varför har vi gjort som vi har gjort? Vad kan vi göra för att möta upptäckta behov? Hur ska detta göras?

Dokumentera sammanfattande resonemang

När analysen är gjord har informationen som framkommit i kartläggningen sammanfogats till en ny helhet med ny kunskap och förståelse för barnets situation. En sammanfattning av det resonemang ni fört i FHT ska dokumenteras i den kommungemensamma mallen för Utredning av barnets behov av särskilt stöd.

Beakta barnets bästa

I samband med bedömning av vilka stödinsatser som förskolan behöver genomföra för att möta barnets behov, ska barnets bästa beaktas. Innan genomförande av insatser ska de ansvariga för utredningen ta ställning till om de planerade stödinsatserna säkerställer barnets rätt till delaktighet, utveckling och utbildning. Det ska också säkerställas att barnets tankar och åsikter om sin förskole situation ges betydelse i utformningen av stödinsatserna.

Bedömning av stödinsatser

Vad särskilt stöd är i förskolan finns det inga tydliga riktlinjer för utan barn ska ges det stöd som deras speciella behov kräver för att kunna tillgodogöra sig utbildningen i förskolan. Om bedömningen är att barnets behov är omfattande och behöver mötas med flera och varaktiga stödinsatser över tid kan det räknas som ett särskilt stöd och en handlingsplan bör upprättas. Rektor beslutar om att upprätta handlingsplanen.

Behoven som ligger till grund för stödinsatserna kan variera stort. Stödinsatserna kan ges på förskolenivå, gruppnivå och individnivå. Här kommer några exempel.

- Behov av att få erfarenheter av att leka och delta i samspelesituationer
Pedagoger stöttar och guidar barnet genom medvetna lekstrategier
- Pedagogerna behöver ökad kompetens om vad tydliggörande pedagogik är och hur det kan användas på gruppnivå utifrån alla barns behov
Specialpedagog fortbildar och handleder arbetslaget
- Kunna förflytta sig självständigt i förskolans lokaler
*Markera dörrkarmar, trappsteg och hörn
Varje rum ska ha en egen känselmarkör*
- Få göra sig förstådd samt förstå vad som förmedlas
Pedagogerna modellerar olika sätt att kommunicera genom att använda barnets kommunikationshjälpmedel i samspelesituationer samt förstärker sin kommunikation till barnet genom föremål, kroppsspråk och tecken

Dokumentera stödinsatserna

De stödinsatser som ni kommer fram till ska genomföras dokumenteras i den kommungemensamma mallen Utredning av barnets behov av särskilt stöd. Stödinsatserna dokumenteras på förskolenivå, gruppnivå och individnivå.

Referenser

Barnombudsmannen (2021). [Det här är barnkonventionen](#).

Utbildningsdepartementet (2021). [Skollag \(2010:800\)](#).

Skolverket (2018). [Läroplan för förskolan Lpfö18](#).

Skolinspektionen (2017). [Förskolans arbete med barn i behov av särskilt stöd](#).

Specialpedagogiska skolmyndigheten (2018). [Värderingsverktyg för tillgänglig utbildning](#).

Åhl Cecilia, Karlsson Jonas, Ingström Shanti (2020). *Handbok för delaktighet och inflytande*. Stockholm, UNICEF Sverige.

Bilagor

Bilaga 1:

Mall för Utredning av barnets behov av särskilt stöd

Frågeställning: Vilket behov av stöd har barnet?

Barnets namn:		Barnets personnummer:	
Förskola:		Avdelning:	

Ansvarig för utredningen:	
---------------------------	--

<p>Barnet har medverkat i utredningen: Ja ☐ Nej ☐</p> <p>Barnets vårdnadshavare har medverkat i utredningen: Ja ☐ Nej ☐</p> <p>Förskolans hälsoteam har deltagit i utredningen: Ja ☐ Nej ☐</p>

Historik

Eventuellt tidigare gjord utredning av barnets behov av särskilt stöd:
Ja ☐ Nej ☐ Senast gjord av: Befattning: Datum:
Finns det en handlingsplan sedan tidigare?
Ja ☐ Nej ☐ Senast gjord av: Befattning: Datum:

Andra gjorda utredningar

Ange om det har gjorts psykologiska, sociala eller medicinska utredningar i ärendet.

Typ av utredning:
Namn och befattning på ansvarig för utredningen:
Datum då utredningen genomfördes:
Förslag på insatser utifrån barnets behov:

Typ av utredning:
Namn och befattning på ansvarig för utredningen:
Datum då utredningen genomfördes:
Förslag på insatser utifrån barnets behov:

Kartläggning

Verksamhetsnivå

Sammanfattad kartläggning av barnets förutsättningar på verksamhetsnivå:

Gruppnivå

Sammanfattad kartläggning av barnets förutsättningar på gruppnivå:

Individnivå**Barnets berättelse:**

--

Vårdnadshavarnas berättelse:

--

Pedagogernas beskrivning av barnets utveckling och lärande:

--

Anpassningar som getts barnet:

--

Resultat av de anpassningar som getts barnet:

--

Barnets närvaro under läsåret:

--

Övrig information av betydelse:

--

Analys och bedömning

Sammanfattande resonemang av behoven som framkommit i analysen:

Beskrivning av vilka stödinsatser som ska ges på förskolenivå, gruppnivå och/eller individnivå:

Upprättas en handlingsplan?
Ja ☐ Nej ☐
Har ni i samband med denna bedömning tagit hänsyn till barnets åsikter?
Ja ☐ Nej ☐
Har ni i samband med denna bedömning beaktat barnets bästa?
Ja ☐ Nej ☐

Datum:	
Namn och befattning på den som ansvarar för utredningen:	
Underskrift:	

Bilaga 2: Handlingsplan särskilt stöd

Datum

--

Uppgifter om barnet

Namn	Personnummer
Vårdnadshavare	Telefonnummer
Vårdnadshavare	Telefonnummer

Uppgifter om förskolan

Förskola	Avdelning
Ansvarig rektor	Telefonnummer/e-post

Har utredning av barnets behov av särskilt stöd gjorts?

Ja Nej

Ansvarig utredare:

Profession:

Datum:

Barnets behov

Beskriv kortfattat de behov, förmågor och intressen som framkommit i analysen i Utredning av barnets behov av särskilt stöd.

--

Stödinsatser utifrån barnets behov

Stödinsats 1

På vilken nivå ska stödinsatsen göras?

Förskolenivå Gruppnivå Individnivå

Vilket behov ska tillgodoses? Vad ska insatsen leda till? Vilken stödinsats ska genomföras? Hur ska insatsen göras? När i tid och hur ofta? Vem eller vilka ska genomföra stödinsatsen?

--

Stödinsats 2

På vilken nivå ska stödinsatsen göras?

- Förskolenivå Gruppnivå Individnivå

Vilket behov ska tillgodoses? Vad ska insatsen leda till? Vilken stödinsats ska genomföras? Hur ska insatsen göras? När i tid och hur ofta? Vem eller vilka ska genomföra stödinsatsen?

Stödinsats 3

På vilken nivå ska stödinsatsen göras?

- Förskolenivå Gruppnivå Individnivå

Vilket behov ska tillgodoses? Vad ska insatsen leda till? Vilken stödinsats ska genomföras? Hur ska insatsen göras? När i tid och hur ofta? Vem eller vilka ska genomföra stödinsatsen?

Stödinsatser utifrån barnets behov**Stödinsats 1**

På vilken nivå ska stödinsatsen göras?

- Förskolenivå Gruppnivå Individnivå

Vilket behov ska tillgodoses? Vad ska insatsen leda till? Vilken stödinsats ska genomföras? Hur ska insatsen göras? När i tid och hur ofta? Vem eller vilka ska genomföra stödinsatsen?

Samverkan med andra aktörer

Pågår samverkande insatser med andra aktörer kan detta beskrivas här. Det kan till exempel vara med Barn- och ungdomshabiliteringen, Barn- och ungdomspsykiatri, Logopedmottagning med flera.

Har vårdnadshavare tagit del av handlingsplanen?

- Ja
 Nej

Ansvarig för handlingsplanen

Örebro den _____

Namn, profession

Utvärdering av handlingsplan

Datum**Resultat av stödinsatserna**

Har stödinsatserna lett till det vi önskade? På vilket sätt har stödinsatserna bidragit?
Finns det annat som har påverkat resultatet? Vad av det vi gjort behöver fortsätta? Vad
behöver förändras?

Barnets upplevelse av sin förskolesituation

Hur upplever barnet sin förändrade förskolesituation? Hur visar det sig?

Beslut

- Handlingsplanen fortsätter Handlingsplanen avslutas
 Ny handlingsplan upprättas

Bilaga 3: Visuellt stöd för kartläggande samtal

Alla barn är hjälpta av att ha ett visuellt stöd i samtal. Det visuella stödet är till hjälp för att förstå, uttrycka sig, hålla fokus och få idéer om vad en kan säga. Som en del av utredningen av barnets behov av särskilt stöd ska barnets upplevelse av sin situation på förskolan undersökas och beskrivas. Som hjälp i genomförandet finns ett visuellt underlag att använda sig av, detta kommer beskrivas nedan.

Förstärka genom att rita och prata

Detta samtalsstöd bygger på att den vuxna förtydligar samtalet med barnet genom att prata och rita det som sägs. Materialet innehåller sex stycken samtalsunderlag med tillhörande stödfrågor. Områdena som kan utforskas med hjälp av materialet är:

- Det här tycker jag är roligt
- Det här är jag bra på
- Det här tycker jag är svårt
- Det här gör mig ledsen
- Det här får jag bestämma över
- Så här tycker jag om mina kompisar och pedagoger

Inför samtalet

Välj en plats och tidpunkt som passar bra för barnet. Det är bra om barnet har en trygg vuxen med i samtalet, förslagsvis en pedagog på avdelningen, samtidigt som det är bra om den som håller i samtalet är lite van vid att rita och prata samtidigt, förslagsvis specialpedagogen.

Skriv ut samtalsunderlagen som finns nedan och välj vilket område du vill börja utforska. Det kommer troligtvis behövas samtal vid fler än ett tillfälle för att barnet ska kunna göra sin röst hörd inom samtliga områden.

Under samtalet

Börja med att ställa en utav stödfrågorna till samtalsunderlaget, t.ex. *Berätta, vad tycker du är roligt på förskolan?* Det barnet berättar ritar du på pappret. Det är du som vuxen som ansvarar för att rita i samtalet men om barnet vill komplettera får hen självklart göra det. Använd då gärna varsin penna så att du också kan rita. Tänk på att det viktiga är att du ritar, inte hur du ritar.

Svarar barnet *"vet inte"* på din fråga kan du säga *"om jag ska rita något som du tycker är roligt på förskolan, vad skulle det vara då?"*. Om barnet ändå har svårt att svara på frågan kan du ge förslag på vad du tror att barnet gillar och se hur barnet responderar på det.

Till varje område som undersöks finns det förslag på frågor att ställa som kan fördjupa eller bredda samtalet. När det känns som att ni har utforskat ett område färdigt så kan du sammanfatta det ni sagt och ritat.

Efter samtalet

De ritade samtalen är underlag för den sammanfattning av barnets berättelse som ska dokumenteras i utredningen av barnets behov av särskilt stöd.

För de barn där en handlingsplan har upprättats kan det vid utvärderingen vara hjälpsamt att använda sig av de sparade samtalsunderlagen då barnet ska få beskriva sin upplevelse av sin förändrade förskolesituation. Då kan man titta tillbaka på vad som sagts tidigare och undersöka om det är likadant fortfarande eller få syn på vilken effekt som stödinsatserna kan ha gett.

Hur gör man när det inte går att genomföra ett samtal?

Med de barn där det visar sig att det inte går att genomföra ett samtal kan detta visuella samtalsunderlag istället användas som observationsunderlag.

Den vuxna utforskar barnet i relation till dess lärmiljö och försöker sätta sig in i barnets perspektiv. Vad tror du att barnet skulle ha berättat om hen kunde? Stödfrågorna kan användas för att bredda eller fördjupa observationen.

Det här tycker jag är roligt:

Förslag på frågor att ställa i samtalet:

- Berätta, vad är roligt på förskolan?
- Vad har du skrattat åt idag?
- När känns det riktigt bra på förskolan?
- Vad tycker du om att göra på förskolan?
- När du är hemma och ska gå till förskolan, finns det något du längtar efter då?

Det här är jag bra på:

Förslag på frågor att ställa i samtalet:

- Det finns mycket du är bra på, berätta vad tycker du att du är bra på?
- Berätta om något som du har lärt dig.
- Är det något som känns lätt nu som förut kändes svårt?
- Vad övar du på just nu?

Områden du kan utforska är:

- sociala färdigheter som att vara en bra kompis
- lärande utifrån tema eller projekt som förskolan har
- motoriska färdigheter

Det här tycker jag är svårt:

Förslag på frågor att ställa i samtalet:

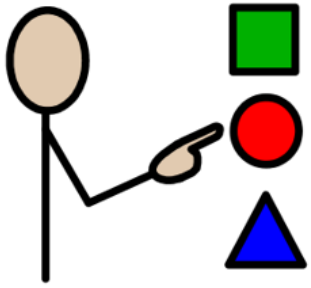
- Finns det något som du tycker är svårt på förskolan?
- Vem hjälper dig när något är svårt?
- Hur vill du att någon ska hjälpa dig?
- Finns det något som vi kan göra för att det skulle kännas lättare?

Det här gör mig ledsen:

Förslag på frågor att ställa i samtalet:

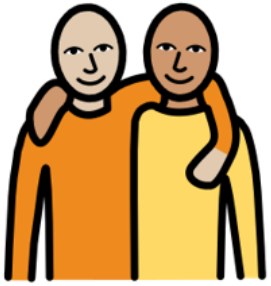
- Vad gör dig ledsen på förskolan?
- Vem tröstar dig när du är ledsen?
- När du är ledsen, vad vill du ha då?

Det här får jag bestämma över:

Förslag på frågor att ställa i samtalet:

- När upplever du att du får bestämma?
- Vad skulle du vilja bestämma?
- Vem bestämmer på förskolan?
- Tycker du att pedagogerna lyssnar på då dig?

Så här tycker jag om
mina kompisar och pedagoger:

Förslag på frågor att ställa i samtalet:

- Vem leker du med?
- Vilken/vilka pedagog tycker du om?
- Hur känns det att komma till förskolan på morgonen?
- Vem går du till när det inte känns bra?